ಶ್ರೀಮಠದ ಪೂಜಾದ್ಯೆವತ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ

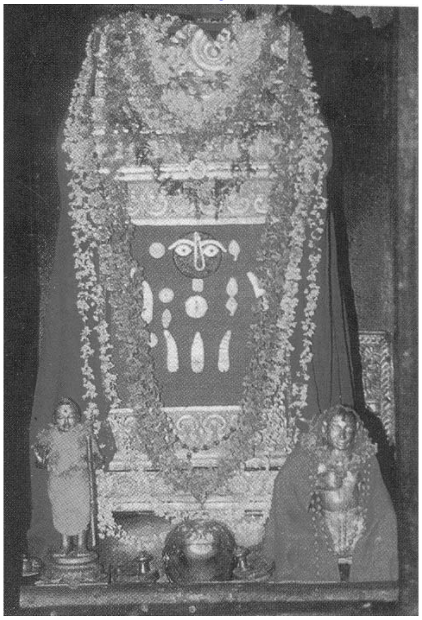

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರು – ಸವಣೂರು

ಶ್ರೀಗಳವರ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ನಾಣ್ಯ

ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರು

ಕೃಪೆ : ಹರಿದಾಸರು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರು

ಸಂಪಾದಕರು : ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ

ಪ್ರಕಾಶನ : ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಮೃತ್ತಿಕಾ ವೃಂದಾವನ ಮಠ, ಹಾವನೂರು

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರು ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು. ತಂದೆ ಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರು; ತಾಯಿ ಅರಳಮ್ಮ. ರಾಯಚೂರುವಾಸಿಗಳಾದ ಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಏಳು ಜನ ಮಕ್ಕಳು. ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಆರನೆಯವರು. ಜನನ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೧೦ ರಲ್ಲಿ.

ಮಗನ ಉಪನಯನವಾದೊಡನೆ ಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರು ಆಗಿನ ಉತ್ತರಾದಿಮಠದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆಂದು ರಾಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕರೆತಂದರು. ಶ್ರೀಗಳವರು ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸವಣೂರಿನ ಓವ ಸದ್ವೈಷ್ಣವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಗಿರಿಯಮ್ಮನನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟರು.

ಆಮೇಲೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ರಾಯಚುರಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಓರ್ವ ಮಗನೂ ಜನಿಸಿದ. ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಮಗುವಿನ ಗರ್ಭಿಣಿ. ಆತ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯರಿಂದ ಅವಸರದ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಅವರ ಅಣತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳೊಡನೆ

ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಎರಡು ವರ್ಷ ಗತಿಸಿದವು. ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯರು ಅಸು ನೀಗಿದರು. ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಸತ್ಯಬೋಧ ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಉತ್ತರಾದಿಮಠದ ಪೀಠಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದರು; ವರ್ಷ ೧೭೪೪. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಮಾನಾಮಧುರೈ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ರಾಮೇಶ್ವರದತ್ತ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಆ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನವಾಬರುಗಳು, ಮರಾಠರು, ಮಾಂಡಲಿಕರು ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನಡೆದೇ ಇದ್ದವು. ಶ್ರೀಗಳು ರಾಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾಂಡಲಿಕ ಅವರನ್ನು ತಡೆದನು. ಇತ್ತ ಆ ಮುಂಚೆ ನಿಜಾಮನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ತ್ರಿಚನಾಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮುರಾರಿರಾವ್ ಘೋರ್ಪಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನನ್ನು ಉಚ್ಚಾಟಿಸಲು ಶ್ರೀಗಳ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಕೋರಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಓಡಾಡಿದವ ಶ್ರೀ ಮಠದ ಭಕ್ತನಾದ ಜಾನೋಜಿ ನಿಂಬಾಳಕರ ಎಂಬಾತ. ಮುರಾರಿಯೇನೊ ತ್ರಿಚನಾಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ತೆರೆವು ಮಾಡಿದ. ಶ್ರೀಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಂಧನವೂ ದೂರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದೇ ನಿಜಾಮನ ಸೈನಿಕರು ಶ್ರೀಮಠದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಂಪತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ದೋಚತೊಡಗಿದರು ! ಇದನ್ನು ಅರಿತ ಶ್ರೀಗಳವರು ರಾಮದೇವರ, ಮತ್ತಿತರ ಪೂಜಾದೈವತಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂಬತ್ತು ದಿನ ! ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರು ಅಖಂಡ ಉಪವಾಸ. ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಗ್ರಹ, ಉಪವಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಅನ್ಯಾಯದ ರೀತಿಯ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಶ್ರೀಗಳು ಮಾಡಿದ ಉಪವಾಸ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದು ಎನ್ನಬಹುದೆ ?

ಇತ್ತ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೊ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೋಗ ಹಬ್ಬಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಸತ್ಯಬೋಧರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಪವಾಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. (ಉಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟನಂತೆ). ಆ ಮುಂದೆ ಮೂಲರಾಮದೇವರೂ ಬಂದರು. ಸೈನ್ಯದ ಛಾವಣಿಯಲ್ಲೇ ಪೂಜಾಸಂಭ್ರಮ ನೆರವೇರಿತು.

ಅಲ್ಲಿಂದ (೧೭೪೫-) ಶ್ರೀಗಳವರು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹಲವಾರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ತಂಜಾವೂರು, ಕುಂಭಕೋಣಂ, ಚಿದಂಬರಂ, ಶ್ರೀಮುಷ್ಣ, ವೃದ್ಧಾಚಲ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ, ಜಿಂಜಿ, ಅರಣಿ (ಸತ್ಯವಿಜಯರ ವೃಂದಾವನ ಸ್ಥಳ), ಅರ್ಕಾಟ, ತಿರುವನಂತಪುರ, ಏನೆಲ್ಲ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ

ಸ್ವಧರ್ಮಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರು. ಹೇರಳ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮಠದ ಭೌತಿಕ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ್ದೂ.

ಮರಳಿ ತಂಜಾವೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜಗುರು ಸೇತುಗೋಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬವನು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡತೊಡಗಿದ. ತನ್ನ ಅದ್ವೈತ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕರೆತಂದ. ಅವರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳವರೊಡನೆ ವಾದಹಾಕಿ ಸೋತರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಸೇತುಭಾವನ ಚಾಡಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನು ಶ್ರೀಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲೆಂದ. ಆದರೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದನಲ್ಲದೆ ಸೇತುಗೋಸ್ವಾಮಿಗೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಹೇಳಿದ. ಆದರೂ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನನ್ನು ರಾಜಗುರು ಪದವಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಆ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಗಳು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದರು. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಪಾ, ಗದ್ವಾಲ್ ದಾಟಿ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಧ್ವ ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಭ್ರಮ ಮೇರೆವರಿದು ಹರಿಯಿತು.

ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಶ್ರೀಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ, ಈಗಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಸೊನ್ನಿ, ಗುರುಮಿಟ್‌ಕಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾನಾಸಾಹೇಬ್ ಪೇಶ್ವೆಯನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದದ್ದು. ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಪೂಜೆ, ಸತ್ಕಾರಾದಿ ಜರುಗಿಸಿದನು. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಸಂಚಾರತ್ವೇನ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳೇ ಸಂದಿದವು. ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಸಮಚಿತ್ತ ಮತ್ತು ಸಹನೆ, ಜೊತೆಗೆ ಜನಾನುರಾಗ ಈ ಗುಣಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀಗಳು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಪಾವಟೂರು ಎಂಬಲ್ಲಿ. ಅದೇನು ನಿಮಿತ್ತವೊ ಐದಾರು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲಂಪುರ ಎನ್ನುವುದು ಅವರು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳ. ಮರಳಿ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ರಾಮದೇವರಿಗೆಂದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮಂಟಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಅನಂತರದ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದು ಸುರಪುರ, ಗಜೇಂದ್ರಗಡ, ಕನಕಗಿರಿ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಗುತ್ತಿ ಇವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕು. ಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮುರಾರಿರಾವ್ ಘೋರ್ಪಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು. ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದನು. ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಮಾತೆಂದರೆ ಶ್ರೀಗಳವನು ಸಂಚಾರ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾಧ್ವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅನ್ಯಜಾತಿ–ಪಂಥಗಳವರೂ, ನವಾಬರುಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ೮–೧೦ ವರ್ಷಗಳು ಸಂದಿರಬೇಕು. ಸಂಚಾರತ್ವೇನ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಬಂದರು (ವರ್ಷ ೧೭೬೭).

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಖಂಡೇರಾಯ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸವಣೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಲ ವಷ ಮುಂಚೆ ಅವನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಆತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಸವಣೂರಿನ ದಿವಾನ ಪದವಿಗೆ ಏರಿದ್ದ. ಶ್ರೀಗಳವರ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆಯೇ ಕಾರವೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದ. ಅಂತೂ ಅವನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸವಣೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರಿಗೆಂದು ಮಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಸವಣೂರ ನವಾಬನಾದ ಹಕೀಮಖಾನನು ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ. ಅದಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಶ್ರೀಗಳವರ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನು ತರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಖಂಡೇರಾಯನೇ ನಿಮಿತ್ತನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಉತ್ತರಾದಿಮಠದ ಪರಂಪರೆಯೇ ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ, ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಆ ಮುಂದೆ ಸವಣೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಂತರು. ಖಂಡೇರಾಯನು ಅವರ ವಿಶಾಲ ಪರಿವಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಠವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ. ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವೆಂಬ ಭಾವಿ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಅವರಿಗಾಗಿ.

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಗಣನೀಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಗಳವರ ಈ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾಧ್ವ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು ಸವಣೂರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವಂತಾದದ್ದು. ಪಾಂಡುರಂಗಿ ಮನೆತನದ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಯ್ಯಾಚಾರ್ಯರು, ಗಾರ್ಲವಾಡ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು, ಗಲಗಲಿ ಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯರು, ಉಮರ್ಜಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು, ಕೊರ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮನೆತನಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಘುನಾಥಾಚಾರ್ಯರು, ಕಂಚಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು

ಯಾದವಾರ್ಯರ ಪೀಳಿಗೆಯ ಸತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು – ಈ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಗಜರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂಥ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ಯಬೋಧರಿಗಿದ್ದಿತು. ಇವರುಗಳಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹೇರಳ ಧನಕನಕ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಠದ ಸಿರಿವಂತಿಗೆ ಮುಪ್ಪಾಗದಂತೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿತು.

ಶ್ರೀಗಳವರು ಸವಣೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಅಲೌಕಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗಿದುದಾಗಿ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ.

೧. ಟೀಪೂಸುಲ್ತಾನನು ಸವಣೂರಿನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗ, ನವಾಬನಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೇಳಿದ ಕಪ್ಪ ಕೊಡಲು ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ಭಂಡಾರದಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಖಾಸ ಮೊಹರನ್ನು ನೋಡಿದ ಟೀಪೂ, ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದ. (ಟೀಪೂ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿದ್ದು ೧೭೮೪ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಪೂ ಸುಲ್ತಾನನು ಸವಣೂರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈತ ಹೈದರ ಅಲಿ ಇರಬೇಕು.)

೨. ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರು ಟಂಕಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈಗಲೂ ಉಳಿದಿವೆ. ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧ ಗುರುರಾಜ' ಎಂದೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ 'ಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ' ಎಂದೂ ಕೆತ್ತಿಸಿದೆ. (ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ್ದುದು ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಅವೇನೂ ಚಲಾವಣೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಾಗಿರದೇ ಶ್ರೀಗಳು ದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬೆಕು.)

೩. ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರ ಅಡಿಗೆಯವ ಯಾರದೋ ದುರ್ಬೋಧದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದ. ಅದನ್ನೇ ಶ್ರೀ ರಾಮದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ, ಹಾಕಿದ್ದು ವಿಷವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಗಳು ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಉದರರೋಗ ಸಂಭವಿಸಲು ವೈದ್ಯರು, ಹಗಲು ಊಟ ಮಾಡದೇ ರಾತ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅಂದಾಗ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಪೂಜೆಯೂ ರಾತ್ರಿಯ

ತನಕ ಮುಂದೂಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಮೇಲೆಯೇ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕಾರ. ಕುಹಕಿಗಳು ನಿಂದೆಯ ಮಾತನ್ನಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೂರ್ಯನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು.

(ಈ ದರ್ಶನವು ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಮೀಪಕಾಲೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿದ್ದ ಜಗನ್ನಾಥಾದಿದಾಸರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯಬೋಧರ ನಿರ್ವಾಣದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಬಾಳಿದ್ದ ವೆಂಕಟವಿಟ್ಠಲ ಎನ್ನುವವರ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸುಮಾರ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ.)

೪. ಸವಣೂರಿನ ಓರ್ವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸರದಾರನು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಘಟಸರ್ಪ ಬಂದಿತಾದ್ದರಿಂದ ಹೆದರಿ ಶ್ರೀಗಳವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ. ಅವರು ಮೂರು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಪವು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬಂದು ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಪವು ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ, ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮೂಲೆಯ ಒಂದು ನೆಲವನ್ನು ಅಗಿಸಲಾಗಿ ೯ ತಪ್ಪೇಲಿಯಷ್ಟು ಧನ-ಕನಕ ಶೋಧವಾಯಿತು. (ಆಗ ಮಠಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರದಿಂದ ಶ್ರೀಗಳು ಟಂಕಸಾಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಾಣ್ಯ ಮಾಡಿಸಿದರೆಂದು ಮರಾಠೀ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.)

೫. ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧತೀರ್ಥರು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಪಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಸದ್ದು ಮಾಡದೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಕೊಡುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ತೀರ್ಥ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ವಾಯುದೇವರೇ ಎಂದು ಒಂದೆಡೆ ಹೇಳಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪಾಪದಿಂದ ಓರ್ವ ಆಚಾರ್ಯರು ಕಪಿಜನ್ಮ ತಾಳಿದ್ದರೆಂದು ಶ್ರೀಗಳವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅದು ನೀಗಿತೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ತೀರ ಈಚೆಗೆ ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ದಿನ ಒಂದು ಕಪಿ ಬಂದು, ಏನೂ ಗದ್ದಲ ಮಾಡದೇ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯಬಹುದು.)

೬. ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ಡಕಾಯಿತರು ಮುತ್ತಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದು ಎಂಬೆರಡು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಇತರ ಕೆಲವು ಯತಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದುದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.

೭. ಸವಣೂರಿನ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ ಅವತರಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿನ ಚರಿತ್ರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಈಚಿನವರೆಗೂ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದೆ. ಆ ಸಂಗತಿ ಹೀಗಿದೆ : ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು ಆರು ಮೈಲು ದೂರವಿರುವ ವರದಾ ನದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಹೊರಟಾಗ ಅನೇಕರು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಸರಸವಾದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನಿತ್ಯವೂ ಮಠದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಓರ್ವ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನೂ ಶ್ರೀಗಳ ಸ್ನಾನದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತಂತೆ. ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡವರಾಗಿ ಶ್ರೀಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಔದುಂಬರ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳದಿಂದ ಅಂತರ್ಜಲವು ಭರದಿಂದ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಶ್ರೀಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೌತುಕಾನಂದದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರು. ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಗೈದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಬಾವಿಗೆ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಾವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಶೋಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರದ (ಶಕವರ್ಷ ೧೭೦೬) ಫಾಲ್ಗುಣ ವದ್ಯ ದ್ವಿತೀಯೆಯಂದು ಶ್ರೀಗಳಿಗೆ ದೇಹಾಲಸ್ಯ ತೋರಿತು. ಕೆಲದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ, ಹಾವೇರಿಯ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಸತ್ಯಸಂಧರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಗಳು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಪ್ರಣವಾದಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಬಹಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧರು ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲವು ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಿತು. ಶ್ರೀಗಳವರು ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿದ್ಧಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಶಾಂತಿದೂತರಾಗಿ ಕೆಲಸ

ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ರಾಯರ ಮಠದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ತಿಕ್ಕಾಟಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಸರಿಪಡಿಸಿದರು. ಮಾಧ್ವತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನಂತೂ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡರು. ಹರಿದಾಸರುಗಳನ್ನು ಮನವಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕಂಡರು. ಧಾರವಾಡ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದಾಸವಾಙ್ಮಯದ ಹಬ್ಬುಗೆಗೇ ಅವರೇ ಪ್ರೇರಕರು.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

contributed by Sri B.Ramanatha Bangalore www.vijayadasaru.net team member